

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติด ไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน*

FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF DRUG POLICY IMPLEMENTATION IN PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS

สุชาติ เศวตบดี**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินงานตามกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติและความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูใหญ่โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจากทั่วประเทศ จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับปัจจัยกระบวนการรณการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบายทรัพยากรนโยบาย การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ และความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติใน

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL Version 8.53 สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (X) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงเส้น

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) การดำเนินงานตามปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก 2) ความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ในระดับมากและมากที่สุด และ 3) ทุกปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยปัจจัยการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม และปัจจัยจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จ

*วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ของ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย ด้านทรัพยากรนโยบาย ด้านคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติและด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ส่งผลโดยอ้อมต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ABSTRACT

The research objectives aimed at studying the operation and the success of drug policy implementation, and finding out the factors affecting the success of drug policy implementation in the private vocational schools. The sample consisted of 230 private vocational school principals throughout the country. The research instrument was a set of rating-scale questionnaire relating to the operation in accordance with the elements of policy implementation model comprising of policy standards and objectives, policy resources, communication and enforcement activities, characteristics of implementing agencies, economic, social and political conditions, and disposition of implementers, and the success of drug policy implementation in the private vocational schools. Data was analyzed with use of the program of LISREL version 8.53. The statistical devices used for obtaining the findings of the study were means, standard deviation, the inter correlation coefficient, and the path analysis.

The findings revealed as follows; 1) The operation on every element of drug policy implementation was rated at the high level, 2) The

success of drug policy implementation in the private vocational schools was rated at the high and the highest level, and 3) all elements of drug policy implementation were positively correlated with the success of drug policy implementation. While the communication and enforcement activities and disposition of implementers were directly affected the success of policy implementation, but the policy standards and objectives, policy resources, characteristics of implementation agencies, and economic, social and political conditions were indirectly affected the mentioned success.

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
ประชาคมโลกกำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤตสำคัญคือปัญหายาเสพติดโดยเฉพาะสำหรับประเทศไทยนั้นปัญหานี้ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และคุณภาพประชากร ปัญหายาเสพติดเป็นภัยคุกคามต่อสังคมไทยที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นแม้ว่าในระยะที่ผ่านมาทุกรัฐบาลจะพยายามหาทางแก้ไขปัญหามาโดยการกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน และถึงแม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างเต็มที่แต่ก็มีลักษณะต่างฝ่ายต่างทำเน้นการดำเนินงานในเชิงรับและขาดความยืดหยุ่น รวมทั้งยังไม่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมมากนัก ประกอบกับปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดและแพร่กระจายของยาเสพติดยังคงดำรงอยู่และขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เช่น ปัญหาเชิง

โครงสร้างทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแหล่งอบายมุข เช่น สถานบริการ และสถานบันเทิงเรียงยต่าง ๆ ส่งผลให้ปัญหาเสพติดยิ่งขยายตัวกลายเป็นภัยคุกคามที่ก่อกวนทำลายสังคมไทยมากยิ่งขึ้นและส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางทั้งต่อตัวบุคคลและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะกระทบต่อการพัฒนาทางร่างกาย จิตประสาท ทำลายสมองของเด็กเยาวชนและแรงงานที่เป็นพลังที่สำคัญในอนาคต ซึ่งเป็นยุคเศรษฐกิจใหม่ที่ต้องอาศัยสติปัญญาและความรู้เป็นฐานในการพัฒนา รวมทั้งกระทบต่อความอบอุ่น ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และความสงบสุขของสังคม ตลอดจนกระทบถึงชื่อเสียง และเกียรติภูมิของประเทศไทย

นโยบายการปราบปรามยาเสพติดเริ่มมาจากปัญหาเสพติดให้โทษ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งในสังคมและมีส่วนทำลายความมั่นคงของชาติในด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรของชาติอย่างใหญ่หลวง (ไกรสุข สิ้นสุข, 2532, หน้าคาน่า) นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ จะปรากฏอยู่ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา มาทุกชุดของรัฐบาลไทย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2547, หน้า 27) จนกระทั่งถึงรัฐบาลภายใต้การนำของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ ที่จะต้องเร่งรัดดำเนินการให้บรรลุผลภายในเวลาอันรวดเร็วพร้อมกับประกาศสงครามขึ้นแตกหักเพื่อเอาชนะยาเสพติด และมอบนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นรับไปดำเนินการตามแนวทางการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดภายใต้

ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 เป็นต้นมาจนสามารถควบคุมปัญหายาเสพติดให้อยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตปกติสุขของประชาชน และได้ประกาศชัยชนะต่อยาเสพติดเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2546 อย่างไรก็ตามปัญหาการใช้ยาเสพติดที่ผิดกฎหมายไม่ใช่ศัตรูที่จะสามารถถูกขจัดไปได้ ดังเช่นในการทำสงคราม แต่เป็นปัญหาที่รุนแรงและไม่มีวันจบสิ้นไปได้ จำเป็นต้องมีการชี้แจงให้จำกัดอยู่ในขอบเขตอย่างต่อเนื่องระยะยาว หรือกล่าวโดยสรุปว่าเป็นปัญหาที่ต้องการการโต้ตอบที่เป็นพลวัต และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยพลังแผ่นดินของประชาชนทั้งประเทศซึ่งต้องเฝ้าระวังอันตรายต่อชนรุ่นต่อไปของเด็กและเยาวชน

โรงเรียนและสถาบันทางการศึกษานับว่าเป็นแหล่งเสี่ยงต่อการเสพติดและจำหน่ายยาเสพติดเป็นอย่างยิ่งอีกแหล่งหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสถานที่รวมของนักเรียนซึ่งอยู่ในระยะวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากลอง อยากเห็น และหาประสบการณ์ใหม่ๆ ดังเช่นจากการสำรวจของสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ เมื่อปี พ.ศ. 2536 พบว่า มีผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทยทั้งสิ้น 1,257,590 คน หรือ ร้อยละ 2.17 ของประชากรทั้งหมด และในบรรดาผู้ติดยาเสพติดมีจำนวน 71,666 คน หรือประมาณ ร้อยละ 5.66 เป็นเยาวชนในสถานศึกษา (ปรีชา วิหคโต และคณะ, 2541, หน้า 61) และจากผลการวิจัยเพื่อเฝ้าระวังรักษาคุณภาพเยาวชนไทย: กรณีศึกษาตัวอย่างนักเรียน-นักศึกษาภาคปกติในทุกสังกัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และทบวงมหาวิทยาลัยพบว่าการใช้สารเสพติดของกลุ่มนักเรียน-นักศึกษาเมื่อจำแนกออกตามสังกัดการ

ศึกษาปรากฏว่า นักเรียน นักศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษามีการใช้สารเสพติดมากที่สุดด้วยเหตุนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงได้มีการกำหนดนโยบายและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขึ้น โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้จัดทำนโยบาย แผน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อรองรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในส่วนของเยาวชนที่เป็นนักเรียนนักศึกษาในทุกหน่วยงาน

สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษานั้นเป็นสถาบันการศึกษาที่มีกลุ่มผู้เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดมากยิ่งขึ้น เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่อยากรู้อยากลอง และนักศึกษาเองมีอุปนิสัยที่ไม่แน่นอนนักในเชิงวิชาการ มีความท้าทายต่อระเบียบวินัยหรือแบบแผนต่างๆ และเหตุการณ์ที่รัฐบาลของ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศความสำเร็จของการแก้ปัญหายาเสพติดดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและมีประสบการณ์ใกล้ชิดกับการแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็นระยะเวลามากกว่า 20 ปี มีความเชื่อว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่มีพลวัต ผู้มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาคงต้องตระหนักว่ายาเสพติดนั้นมีโอกาสที่จะหวนกลับมาระบาดอย่างรุนแรง ได้อีกถ้าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพิกเฉยต่อปัญหา การประกาศความสำเร็จในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลนั้นเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการแก้ปัญหายาเสพติดของประเทศเป็นเสมือนการส่งสัญญาณของผู้นำประเทศว่ามีความมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหายาเสพติด อย่างจริงจัง การ

แก้ปัญหานี้มีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเข้มข้น และมีความต่อเนื่องจากกลุ่มพลังมวลชน องค์กร และหน่วยงานต่างๆ ทั้งประเทศ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อนำข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยนี้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามกระบวนการการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ และความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยอาจเป็นข้อมูลสำหรับกระทรวงศึกษาธิการและสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดและพัฒนานโยบาย และแนวทางการแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมของกระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และอาจเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนระดับอาชีวศึกษาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหายา

ยาเสพติดให้กับนักเรียนหรือนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

คำถามการวิจัย

1. การดำเนินงานตามกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติและความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติทุกปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

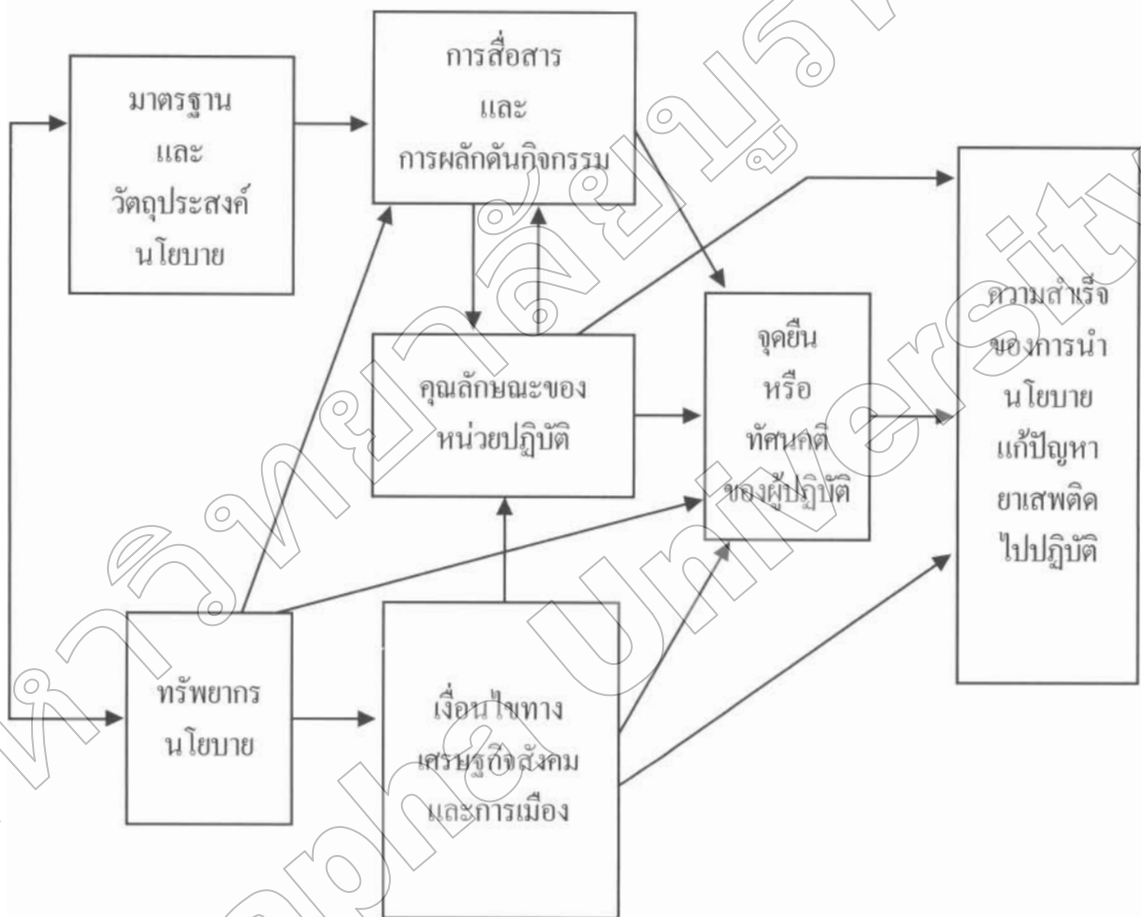
การศึกษารั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้กรอบแนวคิดแบบกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติ (A Model of Policy Implementation Process) ของ แวน ฮอร์น (Carl E. Van Horn) และแวน มีเตอร์ (Donald S. Van Meter) เป็นตัวแบบในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 6 ปัจจัย ได้แก่มาตรฐานและวัตถุประสงค์ นโยบายทรัพยากร นโยบายการสื่อสาร และการผลักดันกิจกรรมคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ เสนอแนะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

และจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความสำเร็จ โดยผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในตำแหน่งครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการเป็นผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติและความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังกรอบแนวคิดการวิจัยตามแผนภาพต่อไปนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ

ภาพที่ 1 กรอบความคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ใช้เนื้อหาแนวทางการแก้ปัญหาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสอดคล้องกับตัวแบบกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติ (A Model of Policy Implementation Process) ตามแนวคิดของ แวน ฮอร์น และแวน มีเตอร์ (Van Horn &

Van Meter, 1975, pp. 445-448) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยองค์ประกอบของการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วย 6 ปัจจัยคือ 1) มาตรฐาน และวัตถุประสงค์นโยบาย (Policy Standards and Objectives) 2) ทรัพยากร-นโยบาย (Policy Resources) 3) การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม (Communication and Enforcement

Activities) 4) คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ (Characteristics of Implementation Agencies) 5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (Economic, Social and Political Conditions) 6) จุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ (Disposition of Implementers) ส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ (Success of Policy Implementation) เป็นเนื้อหาความสำเร็จของการแก้ปัญหาเสพติดตามดัชนีบ่งชี้และกรอบการประเมินผลกรแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 358 แห่งจากทั่วประเทศ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 230 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัย 6 ประการในการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติดังนี้

3.1.1 มาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย

3.1.2 ทรัพยากรนโยบาย

3.1.3 การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม

3.1.4 คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ

3.1.5 เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ

สังคมและการเมือง

3.1.6 จุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ

เครื่องมือการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และจำแนกเครื่องมือเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานกรแก้ปัญหาเสพติดของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยอิงข้อประกอบตามรูปแบบกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติ (A Model of Policy Implementation Process) ของคาร์ลอี แวน ฮอร์น (Carl E. Van Horn) และโดนัลด์ เอส แวน มีเตอร์ (Donald S. Van Meter) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหรือองค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่ 1) มาตรฐาน และวัตถุประสงค์นโยบาย 2) ทรัพยากรนโยบาย 3) การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม 4) คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ 5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และ 6) จุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ

2. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยดังนี้

2.1 ร่างเครื่องมือการวิจัยทั้ง 2 ส่วน โดยใช้แนวทางการดำเนินงานการแก้ปัญหา

ยาเสพติดของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนให้เป็นไปตามกรอบแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวน ฮอร์น (Carl E. Van Horn) และแวน มีเตอร์ (Donald S. Van Meter) และความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ ใช้การประเมินผลการแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการเป็นกรอบในการร่างแบบสอบถาม

2.2 เสนอร่างแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงเบื้องต้นต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของการใช้ภาษาและแบบสอบถามการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 ใช้แบบสอบถามทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งมีได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากทั่วประเทศ จำนวน 100 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคกลาง 27 คน ภาคใต้ 15 คน ภาคเหนือ 12 คน ภาคอีสาน 19 คน และกรุงเทพมหานคร 27 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกแบบ สอบถาม รายข้อ (Item Discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) รายด้านของแบบสอบถาม ดังนี้

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามแต่ละองค์ประกอบหรือปัจจัยโดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยรายข้อกับค่าเฉลี่ยรายด้าน (Item-Total Correlation) โดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) โดยแต่ละปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติและความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อดังนี้

2.4.1 มาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง 0.42 ถึง 0.68

2.4.2 ทรัพยากรนโยบาย มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง 0.39 ถึง 0.79

2.4.3 การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง 0.36 ถึง 0.82

2.4.4 คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง 0.52 ถึง 0.71

2.4.5 เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง 0.62 ถึง 0.80

2.4.6 จุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง 0.41 ถึง 0.55

2.4.7 ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง 0.40 ถึง 0.66

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นรายด้านของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) และได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

2.5.1 มาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย มีค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 0.86

2.5.2 ทรัพยากรนโยบาย มีค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 0.86

2.5.3 การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม มีค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 0.91

2.5.4 คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ มีค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 0.89

2.5.5 เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 0.91

2.5.6 จุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ มีค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 0.75

2.5.7 ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์แบบตอบรับให้ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยระยะเวลาให้ส่งคืนภายในระยะเวลา 30 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยให้ผู้ประสานงานจัดส่งและรวบรวมแบบสอบถามในบางพื้นที่ และในบางพื้นที่ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน และเป็นแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์จำนวนร้อยละ ร้อยของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL (Linear Structure Relationship Model) Version 8.53

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติเพื่อการนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์การดำเนินงานแต่ละปัจจัยของการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis)

2. การวิเคราะห์ความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติกับความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Inter Correlation)

4. การวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติ ใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

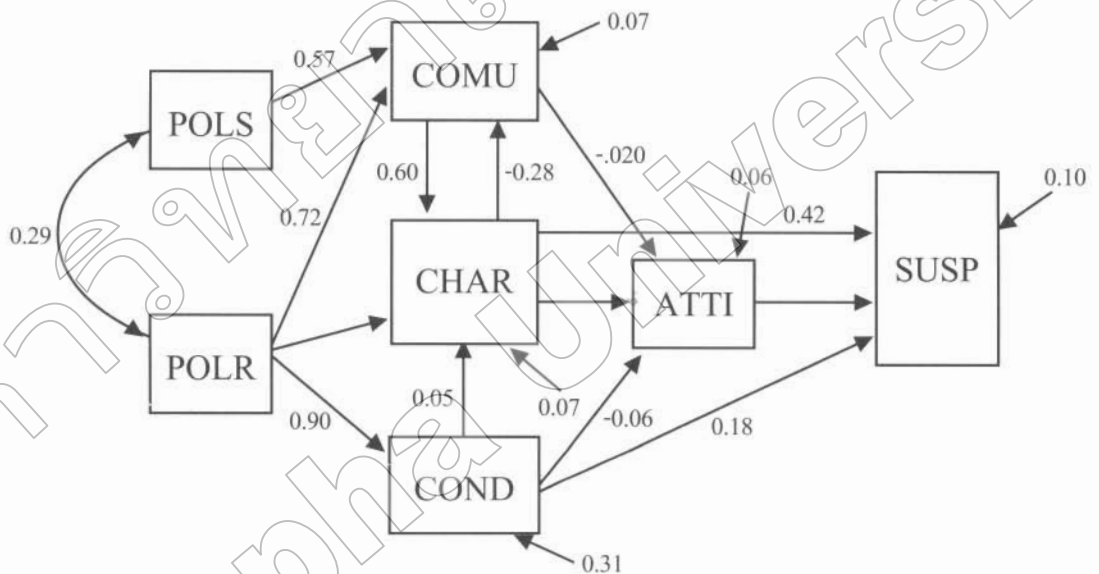
การวิเคราะห์ปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามโมเดลดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาเสฟติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน พบว่า โมเดลสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยได้ค่า $\chi^2/df = 19.17$, GFI = 0.86,

AGFI = 0.43, RMSEA = 0.28, CFI = 0.94, Standardized RMR = 0.070 ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาความกลมกลืนของโมเดลนั้นควรมีค่า $\chi^2/df < 5$, GFI > 0.90, AGFI > 0.90, RMSEA < 0.05, CFI = 0-1, Standardized RMR < 0.05 (บุรุษย์ เปี่ยมสมบูรณ์ และสมชาติ สว่างเนตร, 2535, หน้า 41) การที่โมเดลไม่สอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ นั้น โจรสเคอร์ก และซอร์บอม (Joreskog & Sorbom, 1993, pp. 224-225) ได้อธิบายไว้ว่า โมเดล

เริ่มต้นไม่จำเป็นต้องถูกต้องหรือเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์เสมอไป ผู้วิจัยจะต้องแสวงหาแบบจำลองที่สอดคล้องและเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเป็นโมเดล ที่มีค่าอิทธิพล (Parameters) มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างแท้จริงมีความเป็นไปได้ทางทฤษฎี และมีความเที่ยงตรงพอที่จะสามารถนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้

Chi-square = 134.23, df = 7, P-value = 0.0000, RMSEA = 0.283

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุตามสมมติฐานการวิจัย

จากแผนภาพที่ 2 สามารถอธิบายเส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยพบว่า

ผลของความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยคุณลักษณะของ

หน่วยปฏิบัติมากที่สุด โดยส่งอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลโดยอ้อมผ่านปัจจัยจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ มีค่า 0.61 รองลงมาเป็นอิทธิพลจากปัจจัยทรัพยากรนโยบาย มีค่า 0.46 และพบว่าอิทธิพลจากปัจจัยเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองน้อยที่สุด มีค่า 0.19 และสามารถสรุปผลค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลปัจจัยที่ส่งผล

ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้ดังนี้

1. อิทธิพลทางตรงของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมี 3 ตัวแปรเรียงตามขนาดของอิทธิพลจากมากไปน้อย ดังนี้ คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ (0.42) จุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ (0.36) และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (0.18)

2. อิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมี 5 ตัวแปรเรียงตามขนาดของอิทธิพลจากมากไปน้อย ดังนี้ ทรัพยากรนโยบาย (0.46) การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม (0.36) มาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย (0.20) คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ (0.19) และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (0.01)

3. อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมี 2 ตัวแปรเรียงตามขนาดของอิทธิพลจากมากไปน้อย ดังนี้ คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ (0.61) และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (0.19)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของการทำนายตัวแปรตามพบว่า การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมมีสัดส่วนของการทำนายสูงสุด เท่ากับ 0.83 รองลงมาคือ จุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ เท่ากับ 0.73 และตัวแปรตามที่มีสัดส่วนของการทำนายน้อยที่สุดคือ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม

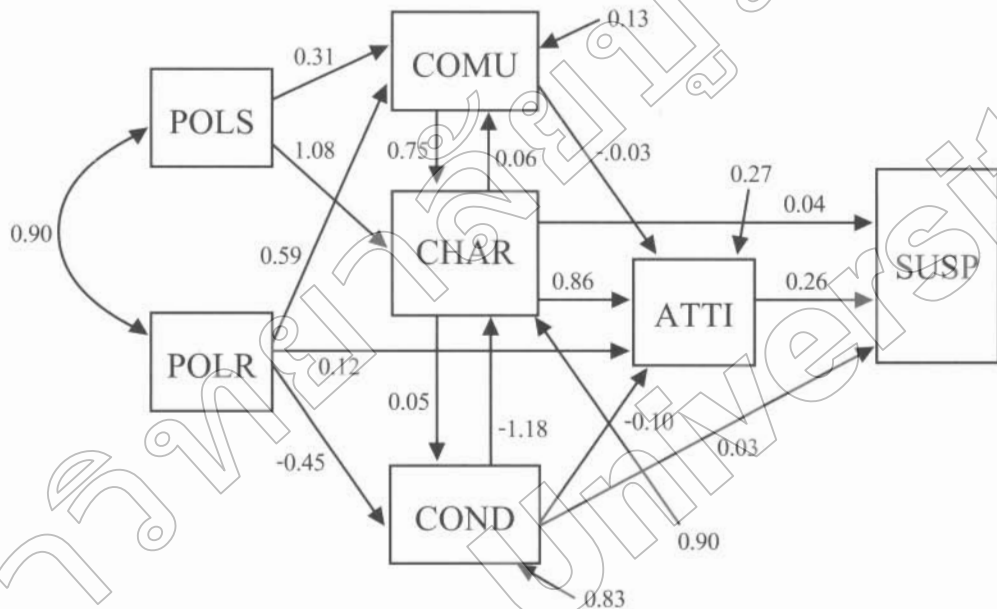
และการเมืองเท่ากับ 0.50

2. ผลการปรับโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ปรับแก้ให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนพบว่า โมเดลสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยได้ค่า $\chi^2/df = 19.17$, $GFI = 0.86$, $AGFI = 0.43$, $RMSEA = 0.28$, $CFI = 0.94$, $Standardized\ RMR = 0.070$ ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาความกลมกลืนของโมเดลนั้นควรมีค่า $\chi^2/df < 5$, $GFI > 0.90$, $AGFI > 0.90$, $RMSEA < 0.05$, $CFI = 0-1$, $Standardized\ RMR < 0.05$ (บุรุษย์ เปี่ยมสมบูรณ์ และสมชาติ สว่างเนตร, 2535, หน้า 41) ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับโมเดล ตามคำแนะนำของโปรแกรมให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ให้มากที่สุด และโมเดล ที่ได้จะต้องมีความเป็นไปได้ และสามารถอธิบายได้อย่างมีเหตุผล โดยผู้วิจัยพิจารณาจากความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรและพิจารณาจากค่าดัชนีการปรับโมเดล (Modification Indices) ซึ่งได้จากการวิเคราะห์โมเดลมาใช้เป็นเกณฑ์ในการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุที่ปรับแก้ให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยได้ค่า $\chi^2/df = 1.55$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.95$, $Standardized\ RMR = 0.0062$, $CFI = 1.00$, $RMSEA = 0.049$ โดยมีค่าความเที่ยงหรือสัดส่วนของการทำนายตัวแปรแต่ละตัวก่อน

ข้างสูง มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรตาม คือ ตัวแปรผลสำเร็จของการน่านโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีค่าเท่ากับ 0.67 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมด

ในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม คือ ผลสำเร็จของการน่านโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้ร้อยละ 67 ดังภาพที่ 3

Chi-square = 6.19, df = 4, P-value = 0.18557, RMSEA = 0.049

ภาพที่ 3 การวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุที่ปรับแก้ให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพที่ 3 สามารถอธิบายเส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการน่านโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยพบว่า

ผลของความสำเร็จของการน่านโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมมากที่สุด โดยส่งอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลโดยอ้อมผ่านปัจจัยจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ มีค่า 0.59 รองลงมาเป็นอิทธิพลจากปัจจัยทรัพยากรนโยบาย มีค่า 0.45 และพบว่า

อิทธิพลจากปัจจัยเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองน้อยที่สุด มีค่า -0.09 และสามารถสรุปผลค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล ของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการน่านโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ปรับแก้ให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ดังนี้

1. อิทธิพลทางตรงของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการน่านโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มี 4 ตัวแปรเรียงตามขนาดของอิทธิพลจากมากไป

น้อย ดังนี้ การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม (0.53) จุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ (0.32) คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ (0.05) และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (0.02)

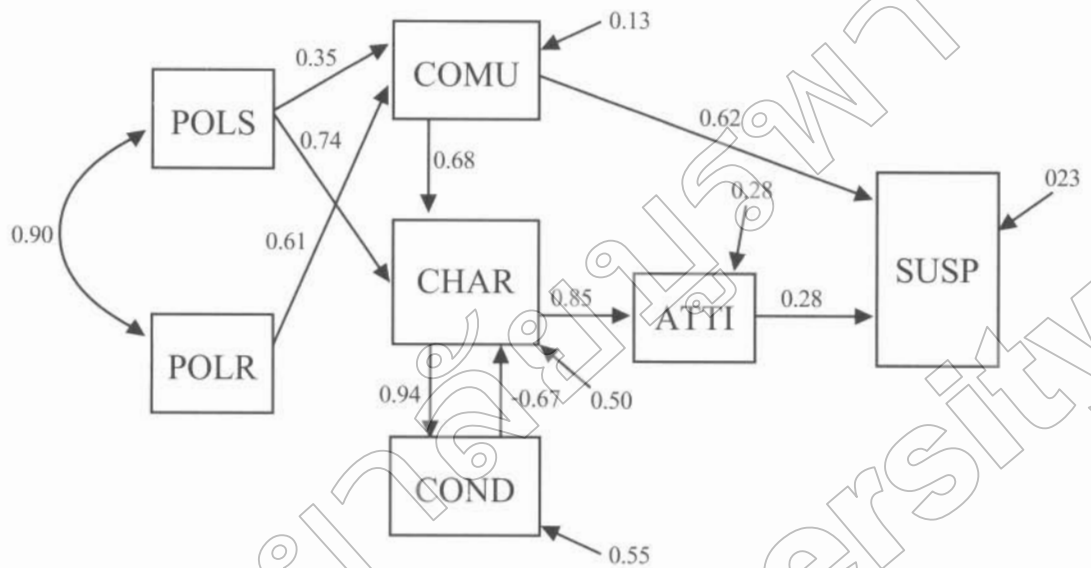
2. อิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มี 5 ตัวแปรเรียงตามขนาดของอิทธิพลจากมากไปน้อย ดังนี้ ทรัพยากรนโยบาย (0.45) มาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย (0.36) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (-0.11) คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ (0.08) และการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม (0.06)

3. อิทธิพลโดยตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มี 3 ตัวแปรเรียงตามขนาดของอิทธิพลจากมากไปน้อย ดังนี้ การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม (0.59) คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ (0.13) และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (-0.09)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของการทำนายตัวแปรตามพบว่า การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมมีสัดส่วนของการทำนายสูงสุด เท่ากับ 0.87 รองลงมาคือความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเท่ากับ 0.77 และตัวแปรตามที่มีสัดส่วนของการทำนายน้อยที่สุดคือ คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติเท่ากับ 0.10

3. ผลการปรับโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ปรับเป็นโมเดลประหยัด (Parsimony)

จากโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนตามโมเดลที่ปรับแก้ให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุที่ปรับแก้ให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ค่า $\chi^2/df = 1.55$, GFI = 0.99, AGFI = 0.95, Standardized RMR = 0.0062, CFI = 1.00, RMSEA = 0.049 โดยมีค่าความเที่ยงหรือสัดส่วนของการทำนายตัวแปรแต่ละตัวค่อนข้างสูง มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรตามคือตัวแปรผลสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีค่าเท่ากับ 0.67 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามคือผลสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้ร้อยละ 67 แต่เนื่องจากโมเดลดังกล่าวยังมีค่าพารามิเตอร์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งถือว่ายังไม่เป็นโมเดลประหยัด (Parsimony) ผู้วิจัยจึงตัดทอนค่าพารามิเตอร์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออกจากโมเดลพร้อมกัน ได้ค่า $\chi^2/df = 1.80$, GFI = 0.98, AGFI = 0.94, Standardized RMR = 0.013, CFI = 1.00, RMSEA = 0.060 โดยมีค่าความเที่ยงหรือสัดส่วนของการทำนายในการวัดตัวแปรแต่ละตัวค่อนข้างสูง มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรตามคือตัวแปรผลสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีค่าเท่ากับ 0.77 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้ร้อยละ 77 ดังภาพที่ 4

Chi-square = 19.85, df = 11, P-value = 0.04746, RMSEA = 0.060

ภาพที่ 4 กรรวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุที่ปรับแก้ให้เป็น โมเดลประหยัด (Parsimony)

จากภาพที่ 4 สามารถอธิบายเส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยพบว่า

ผลของความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมมากที่สุด โดยส่งอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลโดยอ้อมผ่านปัจจัยจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ มีค่า 0.65 รองลงมาเป็นอิทธิพลจากปัจจัยทรัพยากรนโยบาย มีค่า 0.42 และพบว่าอิทธิพลจากปัจจัยเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองน้อยที่สุด มีค่า -0.07 และสามารถสรุปผลค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ปรับแก้

ให้เป็นโมเดลประหยัด (Parsimony) ที่เหมาะสมและง่ายต่อการตัดสินใจแนนโยบายแก้ปัญหา ยาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้ดังนี้

1. อิทธิพลทางตรงของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหา ยาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มี 2 ตัวแปรเรียงตามขนาดของอิทธิพลจากมาก ไปน้อย ดังนี้ การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม (0.56) จุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ (0.34)

2. อิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหา ยาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มี 5 ตัวแปรเรียงตามขนาดของอิทธิพลจากมาก ไปน้อย ดังนี้ ทรัพยากรนโยบาย (0.42) มาตรฐาน และวัตถุประสงค์นโยบาย (0.39) คุณลักษณะของ

หน่วยปฏิบัติ (0.17) การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม (0.08) และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (-0.07)

3. อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มี 1 ตัวแปร คือ การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม (0.65)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของการทำนายตัวแปรตามพบว่า การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมมีสัดส่วนของการทำนายสูงสุด เท่ากับ 0.87 รองลงมา คือ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เท่ากับ 0.77 และตัวแปรตามที่มีสัดส่วนของการทำนายน้อยที่สุด ได้แก่ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เท่ากับ 0.45

สรุปผลการวิจัย

1. การดำเนินงานตามปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก

2. ความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้แก่ ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย ทรัพยากรนโยบาย การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการนำ

นโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้แก่ การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม และจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้แก่ มาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย ทรัพยากรนโยบาย คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติทุกปัจจัยอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมภายนอก (External Environment) กล่าวคือสภาพปัญหาที่โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนต้องเผชิญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างรุนแรง สาธารณชนกำลังรอกการแก้ไขอย่างรีบด่วน จากการที่รัฐบาลได้กำหนดให้ปัญหาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติและได้ประกาศนโยบายต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยกำหนดยุทธศาสตร์ของการแก้ปัญหาด้วยการระดมพลังมวลชนจากทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ฝ่ายการเมืองได้แสดงให้เห็น ถึงความมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาเสพติด โดยเร่งรัดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อกวาดล้างยาเสพติดอย่างเด็ดขาด ทำให้ชุมชน ประชาชนให้การยอมรับและสนับสนุนการดำเนินการของรัฐบาลอย่างกว้างขวาง

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนนอกจากมีหน้าที่ในการให้การศึกษาและอบรมแก่เด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมแล้ว ยังอยู่ในฐานะที่เป็นหน่วยของสังคมที่จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก นั่นคือความต้องการของประชาชนและฝ่ายการเมืองที่ต้องการแก้ปัญหาเสพติดอย่างแท้จริง ปังจัยหรือแรงกดดันเหล่านี้ทำให้โรงเรียนมีความเชื่อมั่นว่าไปดำเนินการแก้ปัญหาเสพติดอย่างโคดเคี้ยว เนื่องจากในอดีตเมื่อโรงเรียนดำเนินการแก้ปัญหาเสพติดอย่างเข้มแข็งมักจะได้รับการปฏิบัติได้ด้อยจากขบวนการค้ายาเสพติดอยู่เสมอ เช่น การถูกข่มขู่คุกคาม การที่รัฐบาลดำเนินการปราบปรามยาเสพติดอย่างเด็ดขาดเป็นเสมือนการส่งสัญญาณที่จะแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ทำให้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความเชื่อมั่นต่อนโยบายดังกล่าวและน่านโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทัศนะของ ซาบาเตียร์ และแมสมาเนียน (Sabatier & Mazmanian, 1980, p. 550) ที่เห็นว่า การน่านโยบายไปปฏิบัติจะประสบผลสำเร็จ นอกจากจะได้รับการสนับสนุนทางการเมืองแล้ว นโยบายนั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากสาธารณะด้วย คล้ายกับความเห็นของ ชีมาและรอนดินลลี (Cheema & Rondinelli, 1983, p. 49) ที่ศึกษาโครงการสร้างงานในชนบทในประเทศไทยพบว่าความสำเร็จของการน่านโยบายไปปฏิบัติมีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทางการเงิน เทคนิคจากส่วนกลาง และสามารถจัดหาบุคคลที่มีทักษะเชิงเทคนิคและเชิงจัดการได้จากท้องถิ่น

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของการน่านโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติใน

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้ดำเนินการแก้ปัญหาเสพติดโดยใช้หลักการที่เหมาะสม กล่าวคือ ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน มีการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ มีการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ หน่วยปฏิบัติได้มีการจัดองค์กรที่ชัดเจน ผู้นำมีคุณภาพ ทีมงานมีศักยภาพและมีรูปแบบวิธีการทำงานที่ชัดเจน ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและการผลักดันจากกลุ่มการเมือง ผู้ปฏิบัติหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายและมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของการดำเนินงานซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้มีเกณฑ์ในการวัดความสำเร็จของการน่านโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติโดยชัดเจน กล่าวคือ พิจารณาจาก จำนวนนักเรียนที่ติดยาเสพติดมีจำนวนลดลง นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจต่อพิษภัยของยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น และนักเรียนที่ติดสารเสพติดได้รับการดูแลรักษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง คณะผู้บริหารโรงเรียนยอมรับและให้การสนับสนุนการแก้ปัญหาเสพติดโดยมีการจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ปัญหาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรมและมีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ มีความตระหนักต่อนโยบายการแก้ปัญหาเสพติดและสามารถแก้ปัญหาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางด้านผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเสพติด เช่น การแจ้งเบาะแสยาเสพติด ให้โรงเรียนได้รับทราบ นอกเหนือจากนั้น หน่วยเหนืออำนวยความสะดวกและจัดสรรงบประมาณ

สนับสนุนการแก้ปัญหาหาสาเหตุอย่างต่อเนื่อง แผนปฏิบัติการแก้ปัญหาหาสาเหตุของโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนทั่วไป นโยบายและแผนการแก้ปัญหาหาสาเหตุของโรงเรียนเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและท้องถิ่น การพิจารณาความสำเร็จดังกล่าวสอดคล้องกับ ชีมา และรอนดินลลี (Cheema & Rondinelli, 1983) ซึ่งพิจารณาความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากระดับการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้กับผลกระทบต่าง ๆ ของนโยบาย และสอดคล้องกับ ซัคแมน (Suchman, 1967, pp. 167-180) ที่ได้เสนอเกณฑ์ในการพิจารณาความสำเร็จโดยพิจารณาจากเกณฑ์ความพยายาม (Effort) เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance) เกณฑ์ความเพียงพอเกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) และเกณฑ์กระบวนการ (Process) และยังสอดคล้องกับ นากามูระและสมอลวูด (Nagamura & Smallwood, 1980) ที่ได้เสนอเกณฑ์ในการประเมินความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า ต้องพิจารณาจากเกณฑ์ การบรรลุเป้าหมายของนโยบาย (Policy Goal Attainment) เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) เกณฑ์ความพึงพอใจของผู้ลงคะแนนเสียง (Constituency Satisfaction) เกณฑ์การตอบสนองความต้องการของลูกค้า (Clientele Responsiveness) และเกณฑ์การดำรงอยู่ของระบบ (System Maintenance)

3. จากผลการวิจัยพบว่า ทุกปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายแก้ปัญหาหาสาเหตุไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาหาสาเหตุไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้ดำเนินการแก้ปัญหาหาสาเหตุ โดยอาศัยพื้นฐานทฤษฎีที่เหมาะสมกล่าวคือมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายที่มีความชัดเจนไม่มีความซับซ้อนเข้าใจง่าย ผู้เกี่ยวข้อง กับนโยบายได้รับรู้และมีส่วนร่วมมีแผนในการควบคุมและการประเมินผลที่ชัดเจน ในด้านทรัพยากรนโยบายนั้น ได้มีการจัดงบประมาณที่เพียงพอและทันต่อความต้องการลดจนความเพียงพอด้านกายภาพและสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ มีการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ มีความชัดเจนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีระดับ ความเข้าใจตรงกันพร้อมทั้งมีกิจกรรมผลักดันที่เป็นการเสริมแรงทางบวก มีการจัดโครงสร้างของหน่วยงานในการแก้ปัญหาหาสาเหตุอย่างชัดเจนทุกระดับมีทีมงานที่มีศักยภาพ ผู้นำมีคุณภาพ ตลอดจนมีรูปแบบวิธีการทำงานและเทคนิคการจัดการที่ดี นโยบายแก้ปัญหาหาสาเหตุใน โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ชุมชนและท้องถิ่น ได้รับการผลักดันจากกลุ่มการเมือง ในด้านจุดยืนของผู้ปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจและยอมรับในนโยบาย มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อผลสำเร็จของวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975, pp. 462-474) ซึ่งได้กล่าวถึงสาระสำคัญของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่า ปัจจัยหรือตัวแปรหลัก 6 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของนโยบาย ได้แก่ 1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) ทรัพยากรนโยบาย 3) การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม 4) คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ 5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม

และการเมือง และ 6) จุดยืนหรือทัศนคติของผู้คนที่นำนโยบายไปปฏิบัติปัจจัยดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

4. จากผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมและจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติเป็นปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้จัดให้มีการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนนโยบายการแก้ปัญหาเสพติดในโรงเรียนอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลได้ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาเสพติด เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2546 และได้ประกาศนโยบายต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 โดยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ของการต่อสู้ด้วยการระดมพลังแผ่นดินโดยอาศัย หน่วยราชการหลัก 4 กระทรวง คือ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข พร้อมทั้งพลังจากองค์กรเอกชน ตลอดจนสื่อสารมวลชน มีการกำหนดระยะเวลาของการทำสงครามยาเสพติดคือตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 ถึง 30 เมษายน 2546 มีองค์กรที่ทำหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับอำเภอ การสื่อสารนโยบายและการผลักดันกิจกรรมดังกล่าวเป็นไปในวงกว้างและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนอย่างกว้างขวางเป็นแรงเสริมให้การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาเสพติดของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผล

โดยตรงต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับ ชูลซ์ (Schultze, 1977, p. 202) ที่ให้ความเห็นว่า กิจกรรมผลักดันเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้บริหาร โครงการต้องกำหนดให้มีขึ้นเพื่อใช้วัดความก้าวหน้าหรือวัดผลการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการ โดยการใช้วิธีต่าง ๆ เช่น ควบคุมการปฏิบัติงานให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามแนวทางของนโยบายที่กำหนดไว้ และตรงกับแวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975) ที่ได้ให้ทัศนะว่า มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายไม่สามารถทำให้บรรลุผลสำเร็จได้ เว้นเสียแต่จะถูกอธิบายด้วยความชัดเจนอย่างเพียงพอเพื่อที่จะให้ผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติสามารถรู้ถึงสิ่งที่ถูกคาดหวังไว้ของมาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย ตลอดจนมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของแผนงานที่ผู้ปฏิบัติก็ต้องได้รับความเข้าใจ ซึ่งต้องอาศัยประสิทธิภาพของการสื่อสาร ซึ่งจะประกอบไปด้วย ความชัดเจน ความถูกต้อง ความคงเส้นคงวา และทันเวลา เช่นเดียวกับแฮมเบิลตัน (Hambleton, 1983, pp. 397-418) มีความเห็นว่าปัจจัยของการเผยแพร่ข่าวสารของนโยบายเป็นปัจจัยที่กำหนดถึงกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่สัมพันธ์กับระบบการวางแผนนโยบายโดยเขาเห็นว่า การสื่อสารของนโยบายเป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานตามแผนงานแก้ปัญหาเสพติดของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีทัศนคติเชิงบวก ให้การยอมรับนโยบาย มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับ แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975, pp. 472-474) ซึ่งเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนโยบาย เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ เบอร์แมน และแมคคลาฟลิน (Berman & McLaughlin, 1977) ที่พบว่าปัจจัยด้านจิตสำนึกสามารถอธิบายหรือทำนายผลของเป้าหมายโครงการได้ และตรงกันผลการศึกษาคีน (Keen, 1978) ที่พบว่าภารกิจที่โครงการประสบประสิทธิผลนั้นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญก็คือการที่ผู้ทำไปปฏิบัติมีความตั้งใจมาจากภายในที่ต้องการเปลี่ยนแปลงและมีความผูกพันกับโครงการ นอกจากนี้ วรเดช จันทรร (2527, หน้า 543-544) เห็นว่าความมีหรือไม่มีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ระดับความเข้าใจสภาพความเป็นจริงในการให้บริการของผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหาร โครงการพัฒนา และระดับของการยอมรับนโยบายเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติ

5. จากผลการวิจัยพบว่ามาตรฐานและวัตถุประสงค์ นโยบายทรัพยากรนโยบายคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง เป็นปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลโดยอ้อมต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถึงแม้ว่าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ก็ตามแต่ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยส่งผลผ่านปัจจัยอื่น กล่าวคือปัจจัยมาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมและปัจจัยคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้บางส่วน ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ ซาบาเตียร์ และแมชมานเนียน (Sabatier & Mazmanian, 1980, pp. 18-43) ซึ่งเห็นว่าความสามารถของกฎหมายในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายจะต้องกำหนดให้ชัดเจนและมีความแน่นอน ดังนั้น หากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายปราศจากความชัดเจนแล้ว ก็จะมีผลทำให้วิธีการถูกเบี่ยงเบนไปด้วยเช่นเดียวกับการศึกษาของ แวน ฮอร์น (Van Horn, 1979, p. 120) ซึ่งพบว่าความชัดเจนของการออกแบบแผนงาน ที่เป็นมาตรฐาน และการกำหนดทรัพยากรชัดเจน จะช่วยให้ชุมชนเอาใจใส่ ต่อโครงการพัฒนาท้องถิ่น และพร้อมจะดูแลอย่างแข็งขันในการใช้จ่ายของแผนงานบริหารสังคม ความเห็นนี้ตรงกับ การอธิบายอิทธิพลเกี่ยวกับความชัดเจนของเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของนโยบายในทฤษฎีของ วรเดช จันทรร (2528, หน้า 535-554) ที่เห็นว่าการมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติชัดเจน จะทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจว่าอะไรคือเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการ เมื่อ ผู้ปฏิบัติเข้าใจว่าอะไร คือความต้องการแล้ว ก็จะทำให้เป็นการง่ายที่ทำให้

ผู้บริหารสามารถกำหนดภารกิจเด่นชัด มีการมอบหมายงาน กำหนดความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละฝ่ายให้สัมพันธ์ อันจะเป็นแนวทางทำให้การประสานการทำงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นไปโดยง่าย และในทฤษฎีของ กันน์ (Gunn, 1978, p. 173) เห็นว่า ความสมบูรณ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้องทำให้มีความเข้าใจอย่างสมบูรณ์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่จะทำให้เกิดผล และสอดคล้องกับ แฮมเบิลตัน (Hambleton, 1983, p. 407) ซึ่งเห็นว่า หากการสื่อสารนโยบายบางส่วนกลางมีความสับสนในด้านเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของนโยบายจะทำให้เกิดความสงสัยแก่ผู้ปฏิบัติและทำให้เกิด ผลกระทบที่ล้มเหลว นอกจากนั้นในทัศนะของ เคอร์ (Kerr, 1976, p.361) ซึ่งให้เห็นว่าจะหาหนทางที่ทำให้นโยบายล้มเหลวประการหนึ่ง คือเป้าหมายไม่ชัดเจนในด้านคุณค่า ทำให้ฝ่ายที่นำนโยบายไปปฏิบัติหรือฝ่ายบริหารสามารถบิดเบือนเป้าหมายได้ ดังนั้นเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายหากมีความชัดเจนจะสามารถนำไปสู่ความสำเร็จที่เป็นจริงและทัศนะของรีน (Rein, 1983, p.66) ที่เห็นว่าเป้าหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ เงื่อนไขสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย เพราะเป้าหมายไม่ใช่เป็นเพียงสัญลักษณ์ แต่จะต้องเป็นจริง และเป้าหมายที่คลุมเครือจะนำไปสู่การกำหนดแผนงานและขั้นตอนการนำไปปฏิบัติที่สลับซับซ้อน แต่ถ้าหากแผนการปฏิบัติงานมีเป้าหมายชัดเจน จะทำให้การกำหนดเครื่องมือการให้ความสนับสนุน การให้การชี้แนะและอื่น ๆ มีลำดับขั้นตอนชัดเจนแน่นอน และลำดับท้ายคืออาคม ใจแก้ว (อาคม ใจแก้ว, 2533) กล่าวสนับสนุนว่า ปัจจัยนโยบายภายใต้ปัจจัยย่อยคือ

ความสอดคล้องของนโยบายกับปัญหาในเชิงทฤษฎีและความชัดเจนของนโยบายนั้นมีผลต่อหน่วยงาน ข้าราชการระดับปฏิบัติและความสำเร็จของนโยบาย เช่นเดียวกันกับปัจจัยทรัพยากรนโยบายซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนหรือชีวิตศึกษาเอกชนโดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งตรงกับความเห็นของ เคอร์ (Kerr, 1976, pp. 351-363) ที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ความล้มเหลวของนโยบายเกิดขึ้นได้เพราะองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีศักยภาพต่ำ คือ การมีกำลังคนไม่เพียงพอขาดทรัพยากร ตัวผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความสามารถที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นความล้มเหลวใน การปฏิบัติ และนักวิชาการไทยอีกท่านหนึ่ง คือ วรเดช จันทรส (2527, หน้า 535-554) ที่เชื่อว่าประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกเหนือจากขึ้นอยู่กับโครงสร้างงบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้แล้วยังขึ้นอยู่กับบุคลากรที่อยู่ในองค์กรจะต้องมีความรู้ความสามารถ ทั้งทางด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ และตรงกับผลการศึกษาของ คีน (Keen, 1978, p. 31) เรื่องการนำนโยบายด้านคอมพิวเตอร์มาใช้กับระบบการเงินของโรงเรียนในมลรัฐแคลิฟอร์เนียพบว่าปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ตัวแบบแคลิฟอร์เนียประสบผลสำเร็จก็เนื่องมาจากการมีทรัพยากรอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับ ชีมา และรอนดินลลี (Cheema & Rondinelli, 1983, p. 300) ที่เห็นว่าภายใต้กระบวนการจัดสรรทรัพยากรให้ประสบผลในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น จะต้อง

พิจารณาความพร้อมของปัจจัยย่อย 4 ประการคือ เงิน เวลา ทีมงาน อำนาจ เช่นเดียวกันกับอาคม ใจแก้ว (อาคม ใจแก้ว, 2533, หน้า 49) เห็นว่าปัจจัยด้านทรัพยากรภายใต้ ปัจจัยย่อย 2 ประการ คือ งบประมาณและจำนวนบุคลากรนั้นมีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนั้น ปัจจัยคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติมีอิทธิพลโดย อ้อมต่อความสำเร็จของ การนำนโยบายแก้ปัญหา ยาเสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยผ่านปัจจัยจุดขึ้นหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ และยังส่งผลโดยตรงต่อเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองด้วย ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานบางส่วน อธิบายได้ว่าในการนำนโยบายแก้ปัญหา ยาเสพติด ไปปฏิบัติ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนให้ประสบผลสำเร็จมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ชีมาและรอนดีเนลลี (Cheema & Rondinelli, 1983, p. 71) ที่พบว่า โครงสร้างลักษณะและผู้ใช้ปฏิบัติ ขององค์กรที่ นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น คือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลของการนำ นโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญเพราะปัจจัยส่วนนี้คือส่วน ที่แสดงศักยภาพในการจัดทําแผนการปฏิบัติงาน และการประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพ เช่นเดียวกันกับทัศนะของ แวน มีเตอร์และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975, pp. 465-470) ที่ เห็นว่านโยบายที่นำไปปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จ มีความจำเป็นต้องมีกลไกและกระบวนการเพื่อให้ หัวหน้า และผู้ได้บังคับบัญชา ได้ถือปฏิบัติให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย นอกจากนั้น ปัจจัยเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ก็มีอิทธิพลโดยตรงต่อคุณลักษณะของหน่วย

ปฏิบัติและมีอิทธิพลโดยอ้อมต่อความสำเร็จ ของการนำนโยบายแก้ปัญหา ยาเสพติดไปปฏิบัติ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัย สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้บางส่วน อธิบายได้ว่าปัจจัยด้านนี้มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับ ทัศนะของชานาเดียร์ และเมสมาเนียน (Sabatier & Mazmanian, 1980, p. 550) ที่เห็นว่า การนำ นโยบายไปปฏิบัติจะประสบผลสำเร็จ นอกจาก จะได้รับการสนับสนุนทางการเมืองแล้ว นโยบาย นั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากสาธารณะด้วย คล้ายกับความเห็นของ ชีมา และรอนดีเนลลี (Cheema & Rondinelli, 1983, p. 49) ที่ศึกษา โครงการสร้างงานในชนบทในประเทศไทยที่ พบว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทางการเงิน เทคนิคจากส่วนกลาง และสามารถจัดหา บุคคลที่มีทักษะเชิงเทคนิคและเชิงจัดการได้จาก ท้องถิ่นคล้ายกับผลการศึกษาของวรเดช จันทรศร (2532 ก, หน้า 186) ที่พบว่าความสำเร็จของ โครงการวางแผนครอบครัวในประเทศไทยเป็น เพราะได้รับความสนับสนุนและความร่วมมือ ทั้งต่างประเทศและภาคเอกชน สามารถทำความเข้าใจ และได้รับการยอมรับจากประชาชน เช่นเดียวกับการค้นพบของสุรพล กาญจนจิตรราและ ประภาส ศิลปรัศมี (สุรพล กาญจนจิตรรา และ ประสิทธิ์ ศิลปรัศมี, 2529) ที่พบว่าความสำเร็จของ โครงการพัฒนากลุ่มอาชีพที่ประสบผลสำเร็จ สูง เพราะได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ ทรัพยากร และงบประมาณจากหน่วยราชการ การมีส่วนร่วมของประชาชนและกลุ่มผลประโยชน์ใน ท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการใช้ผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามปัจจัยกระบวนการนำนโยบายแก้ปัญหาฯ เสพติดไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ปัญหาฯ เสพติดไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ฉะนั้นกระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำเอกสาร และเผยแพร่ข้อมูลโดยสื่อสารมวลชนประเภทต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อสร้างความร่วมมือในการแก้ปัญหาฯ เสพติดให้กับกลุ่มเยาวชน และเพื่อผลักดันให้เกิดกิจกรรมการแก้ปัญหาฯ เสพติดให้กับชุมชนทุกชุมชน และประชาชนทุกกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำเอกสารหรือเครื่องหมายสถิติให้กับโรงเรียนหรือสถานศึกษาเอกชนที่สามารถดำเนินการหรือจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ปัญหาฯ เสพติดได้อย่างดีเลิศ

2. จากผลการวิจัยพบว่า แม้ทุกปัจจัยกระบวนการการนำนโยบายการแก้ปัญหาฯ เสพติดไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาฯ เสพติดไปปฏิบัติแต่มีเพียงสองปัจจัย คือ การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมและจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติเท่านั้น ที่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของนโยบาย ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับมาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบายทรัพยากรนโยบายคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติรวมทั้งเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองส่งผลโดยอ้อมต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ฉะนั้นกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนการนำนโยบายแก้ปัญหาฯ เสพติดไป

ปฏิบัติในสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญด้านการสื่อสารนโยบายและการผลักดันกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันนโยบายแก้ปัญหาฯ เสพติดและการสร้างจิตสำนึกต่อผู้ปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นและเสียสละ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อเนื่อง

จากผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารและการผลักดันกิจกรรมและจุดยืนหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติเป็นปัจจัยนโยบายเพียงสองปัจจัยเท่านั้นที่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการแก้ปัญหาฯ เสพติดไปปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ส่วนปัจจัยนโยบายด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์นโยบาย ทรัพยากรนโยบาย คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม ฉะนั้นควรทำการวิจัยซ้ำ (Replication) โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research Technique) กับนักวิชาการด้านนโยบายสาธารณะและกลุ่มผู้ปฏิบัติการการแก้ปัญหาฯ เสพติด เพื่อให้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงว่าเพราะเหตุใดปัจจัยนโยบายเหล่านั้นจึงส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะดังกล่าวข้างต้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล สาดศรี. (2541). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ของกรมสามัญศึกษาไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กอบกุล จันทวโร. (2547). ความสำเร็จของไทยในการแก้ไขปัญหายาเสพติดผ่านกลไกความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหายาเสพติดโลก. วารสารวิชาการ, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 26(4), 10-15.
- กล้า ทองขาว. (2534). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายรณรงค์เพื่อกรู้น้ำดื่มแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กิตติ บุญนาค. (2536). การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ: การศึกษาวิเคราะห์ซึ่งปรากฏการณ์ในธุรกิจโรงแรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไกรสุข สีนสุข. (2532). นโยบายการปราบปรามยาเสพติด (ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ). วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะผู้ประเมินผลโครงการการดำเนินงานในชนบท. (2531). รายงานการประเมินผล โครงการการสร้างงานในชนบท พ.ศ. 2531 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ การสร้างงานในชนบท สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- เจตน์ ธนวัฒน์. (2539). ปัญหาการนำนโยบายของผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวพม่าไปปฏิบัติในจังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชุดิมา ไชยอำพร. (2544). การนำนโยบายห้ามนำเข้าสินค้าเครื่องเล่นเกมไปปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ฉวีลย์รัฐ วรเทพพิชญ์. (2540). การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. (2536). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบาย การให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ทองใบ สุดซารี. (2536). การนำนโยบายของวิทยาลัยครูไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาวิทยาลัยอีสานใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลริสเรล สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญสนอง รตนสุนทรกุล. (2545). ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณี นโยบายการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประชุม รอดประเสริฐ. (2543). นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

ปรีชา วิหกโต และคณะ. (2541). การศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วารสารวิชาการ, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 20(4), 61-66.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ และสมชาติ สว่างเนตร. (2535). การวิเคราะห์เส้นโยงด้วยลิสเรล: สถิติสำหรับนักวิจัยทางวิทยาศาสตร์สังคมและพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ไพรัตน์ วงษ์นาม. (2547). หลักการวิจัยทางการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ราชบัณฑิตสถาน. (2535). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

รุ่งเรือง สุขภักดิ์. (2543). การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรเดช จันทรศร. (2527). การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า. พัฒนบริหารศาสตร์, 4(7), 535-554.

_____. (2528). การนำนโยบายไปปฏิบัติ: บทเรียนและกลยุทธ์ที่ได้จากความล้มเหลวในอดีต. พัฒนบริหารศาสตร์, 4(3), 488-507.

วรเดช จันทรศร. (2532 ก). การนำนโยบายไปปฏิบัติ การวิจัยเชิงนโยบาย: รูปลักษณะใหม่ของการกำหนดอนาคต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.

_____. (2532 ข). การบริหารเพื่อการพัฒนาของกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: ปิ่นเกล้า การพิมพ์.

_____. (2541). การนำนโยบายไปปฏิบัติ: องค์ความรู้. ในเอกสารอำนวยการสอนรายวิชาการ
นำนโยบายไปปฏิบัติ. ม.ป.ท.

วิจิตร ศรีสอาน. (2532). การวิจัยเชิงนโยบายกับการพัฒนาอุดมศึกษา การวิจัยเชิงนโยบาย: รูปแบบใหม่
ของการกำหนดอนาคต. กรุงเทพฯ: เจริญผล.

สุรพร เสียนสลาย. (2539). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ:
ศึกษากรณีนโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา,
คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุรพล กาญจนจิตร และประภาส ศิลปธรรม. (2529). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ.
กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ: พรึกหวานกร เนฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2547). งานวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2540-2544.
วารสารวิชาการ, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 26(4), 15-17.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2544-2549). กรุงเทพฯ: มติมหาชน-
พรินติ้ง.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2547). ผลการดำเนินงานด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดในสถานศึกษา การปฏิบัติการพลังแผ่นดินร่วมกวาดล้างยาเสพติด ครั้งที่ 1
(วันที่ 8 มีนาคม-5 มิถุนายน 2547). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

สมบัติ ชำรงคัณวงศ์. (2543). นโยบายสาธารณะ: แนวคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ.
กรุงเทพฯ: เอสแอลอีกร้าฟฟิค.

อาคม ใจแก้ว. (2533). การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาปัจจัยที่มี
ผลกระทบต่อความสำเร็จ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการพัฒนา, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Allison, T. G. (1971). *Essence of decision*. Boston, MA: Little Brown and Co.

Alterman, R. (1982). Implementation analysis in Urban and regional planning: Toward a research agenda. In
P. Healey et al. (Eds.), *Planning theory prospects*. Oxford: Pergamon.

Anderson, J. E. (1970). *Political and economic policy making*. Reading, MA: Addison Nesley.

Alexander, E. R. (1985). From idea to action: Notes for a contingency theory of the policy
implementation process. *Administration & Society*, 16(4), 164.

- Arbuckle, J. L. (1995). *AMOS user's guide*. Chicago, IL: Small Waters Co.
- Attewell, P., & Gerstein, D. R. (1979). Government policy and local practice. *American Sociological Review*, 44(6), 311-327.
- Bardach, E. (1980). *The implementation game what happens after a bill becomes a law* (3rd ed.). Cambridge, MA: The MIT Press.
- Barret, S., & Fudge, C. (1981). *Policy and action: Essays on the implementation of public policy*. New York: Methuen.
- Berman, P., & McLaughlin, M. W. (1977). *Federal programs supporting educational change vol. VII: Factors affecting implementation and continuation*. Santa Monica, CA: Rand Corporation.
- Bollen, K. A. (1989). *Structural equations with latent variables*. New York: John Wiley & Sons.
- Caldwell, L. K. (1970). *Environment: A challenge to modern society*. New York: Doubleday.
- Cheema, G. S., & Rondinelli, D. A. (1983). *Implementation decentralization programmes in Asia: Local capacity for rural development*. Nagoya, Japan: United Nations Center for Regional Development.
- Elmore, R. F. (1979). *Complexity and control: What legislators and administrators can do about implementation*. Washington: University of Washington.
- Greenwood, P. W., Dale, M., & Milbrey, W. M. (1975). *Federal programs supporting educational change (Vol. III): The process of change*. Santa Monica, CA: Rand Corporation.
- Gross, N. J., & Marilyn, B. (1971). *Implementing organizational innovations: A sociological analysis of planned education*. New York: Basic Books.
- Gunn, L. A. (1978). Why is implementation so difficult. *Management Service in Government*, 33(22), 169-176.
- Gunn, L. A., & Hogwood, B. W. (1984). *Policy analysis for the real world*. New York: Oxford University.
- Haiman, T., & Scott, W. G. (1974). *Management in the modern organization*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Hair, J. F. et al. (1995). *Multivariate data analysis with readings* (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Hambleton, R. (1983). Planning systems and policy implementation. *Journal of Public Policy*, 4(10), 397-418.
- Ingram, H. M., & Mann, D. (1980). *Policy failure: An issue deserving analysis in why policies success or fail*. Beverly Hills, CA: Sage Publication.

- Joreskog, K. G., & Sorbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural equation modeling with the SIMPLIS command language*. Chicago, IL: Software International.
- Kast, F. E., & Rosenzweig, J. E. (1985). *Organization and management: A system and contingency approach*. New York: McGraw-Hill.
- Kaufman, H. (1971). *The limits of organizational change*. Alabama: University of Alabama Press.
- Keen, P. G. W. (1978). *The California school finance simulation: A case study of effective implementation*. n.p.
- Kelman, S. (1984). Using implementation research to solve implementation problems: The case of energy emergency assistance. *Journal of Policy Analysis and Management*, 4(14), 75-91.
- Kerr, D. H. (1976). The logic of policy and successful policies. *Policy Sciences*, 7(11), 351-363.
- Lasswell, H. D., & Kaplan, A. (1970). *Power and society*. New York: Yale University Press.
- Mazmanian, D. A., & Sabatier, P. A. (1989). *Implementation public policy*. Latham, MD: University Press of America.
- Nakamura, R., & Smallwood, F. (1980). *The politics of policy implementation*. New York: St. Martin's Press.
- Pressman, J. L., & Wildavsky, A. (1973). *Implementation*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Rein, M. (1983). *From policy to practice*. London: The Macmillan Press.
- Sabatier, P., & Mazmanian, D. (1980). The implementation of public policy: A framework of analysis. *Policy Studies Journal*, 8(8), 538-560.
- Schultze, L. S. (1977). *The public use of private interest*. Washington DC: The Brookings Institution.
- Sorg, J. D. (1983). A typology of implementation behaviors of street-level bureaucrats. *Policy Studies Reviews*, 3(22), 391-406.
- Suchman, E. A. (1967). *Evaluation research*. New York: Russell Sage Foundation.
- Van Horn, C. E. (1979). *Policy implementation in the federal system, national goals and local implementers flexing*. Cambridge, MA: Heath and Company.
- Van Horn, C. E., & Van Meter, D. S. (1976). The implementation of intergovernmental policy. In C. O. Jones, & R. D. Thomas (Eds.), *Public policy making in a federal system*. Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Van Meter, D. S., & Van Horn, C. E. (1975, February). The policy implementation process: A conceptual framework. *Administration and Society*, 6(4), 82-474.
- Warwick, D. P. (1975). *A theory of public bureaucracy*. Cambridge, MA: Harvard University Press.